

MUĞLA'DA KENT YÖNETİMİNE KATILIMIN BİR ÖRNEĞİ OLARAK KENT MECLİSİ

Sergender SEZER*

GİRİŞ

Türkiye'de 20'den fazla kentte, kent senatosu, kent konseyi, kent kurultayı, kent parlamentosu vb. adlarla uygulaması görülen kent meclisi türü, benzer uygulamaları olan farklı oluşumlar, ülkemiz için en fazla 10 yıllık bir geçmişe sahiptir. Batıda benzer uygulamaları olduğunu ve bunların yasal bir statülerinin olduğunu biliyoruz. Türkiye'de bu tür oluşumların henüz yasal bir dayanağı yoktur. Ancak, Birleşmiş Milletler Kalkınma Komisyonu'nun, Habitat'ın ve Yerel Gündem 21 projesinin desteklediği ve Türkiye hükümetlerinin de bu türden oluşumlara AB sürecinde sıcak baktığı için bir meşruluk kazanmıştır.

Özellikle Avrupa Birliği, Türkiye'de yerel yönetimlerin daha demokratik, daha katılımcı, daha özerk ve daha şeffaf hale getirilmesi için isteklerde bulunuyor. Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılanması çalışmaları içinde hazırlanan Yerel Yönetimler Kanun Tasarısı'nda "Kent Konseyi" adı altında ve uygulamadaki kent meclislerine benzer bir yapı hedeflenmektedir. Eğer bu tasarı yasalaşırsa, mevcut olan kent meclisleri de yasalaşmış ve olmayan kentlerde de kurulması zorunlu hale gelmiş olacaktır. Bu nedenle kent meclisi türünde oluşumları olan kentler çok daha hazırlıklı olarak yeni bir döneme gireceklerdir.

Kent yönetimi ve kent yönetimine katılım kavramları içinde yönetim ve katılım kavramlarını barındırdıkları için daha çok siyaset ve kamu yönetimi bilimlerinin ilgi alanı olarak değerlendirilmişlerdir. Oysa bu kavramların disiplinler arası bir potada değerlendirilip incelenmesi çok daha faydalı olacağı kanısındayız. Çünkü, bu kavramların, siyasal, kentbilimsel, sosyolojik, sosyal psikolojik, yönetim bilimsel ve hatta iktisadi yanları vardır. Bu çalışmada, kent

* Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi.

yönetimine katılım, Türkiye’de yeni bir katılım biçimi olan kent meclisleri genelinde Muğla Kent Meclisi özelinde ele alınacak ve tartışılacaktır.

1. SİYASAL KATILMA VE KENT YÖNETİMİNE KATILIM

Teokratik ve otokratik siyasal rejimlerin en önemli özellikleri; bu rejimlerde siyasetin belirli bir azınlığın elinde olması, halkın siyasete katılımının önünün bu azınlık tarafından çıkarılmış yasalarla engellenmiş olması ve siyasetin halktan insanlar için tehlikeli bir uğraş olmasıdır. Siyasetin toplumun genelinin ilgi alanının dışında tutulması, bu siyasal rejimlerin ayakta kalmasının da bir ön koşulu ve çözümüdür. Tarihe siyaset sosyolojisi açısından bakıldığında; siyasal katılım koşullarının toplumun geneli için demokratik hale gelmesi (ki; bu demokratiklik tartışmalıdır) veya siyasetin toplumsallaşması, oldukça zorlu bir süreç sonunda mümkün olabilmektedir. Siyasal katılma, uzun bir siyasal ve toplumsal koşunun sonucunda varılan, çağdaş demokratik bir kurumdur ve demokrasilerde anayasal bir temele sahiptir. Katılma, siyasal sistemlerin oluşma türüne ve oluşma geleneğine göre ya vardır ya yoktur. Eğer, sistem yönetenlerin özgürlüğünü yönetilenler adına sınırlıyorsa, demokratik bir yapı, yönetilenlerin özgürlüğü yönetenler için sınırlanıyorsa otokratik bir sistem söz konusudur (Çukurçayır, 2002: 24-25).

Siyasal katılma Duverger tarafından siyasal toplumsallaşma olarak kabul edilir. Duverger’e göre, siyasetin toplumsallaşmasının, iktidarın meşruiyetine katkı sağlamaktadır. Ancak bu iktidar belirli sürelerle kullanılan ve seçimlerle başkalarına devredilebilen, muhalefeti olan demokratik iktidardır. “Modern batılı rejimler, bu bakımdan özel bir nitelik taşırlar; çoğulculuk, bunların meşruluk sisteminin bir ögesidir. Demokrasinin kendi değerlerine göre meşru olabilmesi, bu değerlerin de belli bir ölçüde yadsınabileceğini kabul etmesiyle mümkün olur. Muhalefetsiz bir demokrasi, demokrasi olamaz. Fakat, muhalefet ve çoğulculuk da bazı sınırları aşamaz; eğer aşarsa genel olarak kabul gören hiç bir değer de kalmayacağından, ortada meşruluk da kalmaz” (Duverger, 1982: 154-155).

Siyasal katılım, siyasal bir yönetim biçiminin olduğu her mekanda var olabilirken, kent yönetimine katılım, kentleşmenin olduğu ve kente özgü bir örgütlenme, işbölümü ve yaşam biçiminin olduğu mekanlarda olabilecek bir katılım türüdür. Kentleşme daha çok niceliksel bir büyümeyi, değişmeyi ve gelişmeyi içerirken "Kentleşme", ya da "kentli olmak" birey ölçeğinde bir

değişim sürecidir. Bu süreç toplum ölçeğindeki kentleşme sürecinin bireye yansımalarıdır. “Kentleşme, kentleşme akımı sonucunda toplumsal değişimin insanların davranışlarında ve ilişkilerinde, değer yargılarında ve yaşam biçimlerinde değişiklik yaratması sürecidir” (Keleş, 1972: 68).

Her kentin temelini bir köy olduğu düşünülürken, kentleşme, bir kentin niceliksel, işlevsel ve işbölümü açısından değişime uğraması olarak kabul edilebilir. Bu durumda kentleşme süreci de, kırdan kente göç sonucu kişinin kente özgü işlerde çalışması, kente ilişkin davranış kalıplarını benimsemesi ve kentin sunduğu olanaklardan yararlanması yönündeki bir değişimdir (Erkut, 1991: 52). Kentte yaşayan insanların yaşadıkları kentte meydana gelen değişimlerden, kentin geleceği ile ilgili alınan kararlardan, aynı derecede etkileneceği veya herkesin kentteki karar alma mekanizmaları ve sürecine aynı düzeyde katılacağını ya da katılması gerektiğini söylemek mümkün değildir. Kesin hatlarıyla bir kentli insan tanımı yapamamak da günümüz sosyal bilimcilerinin büyük çoğunluğunun ortak kanısıyla, “kentli insan, örgütlerin yoğurduğu, şekillendirdiği insan demektir. Örgütler içinde doğan, eğitilen, çalışan, boş zamanlarını değerlendiren insan, kentleşmiş insandır” (Öncü, 1976). Bu ortak kanıdan hareketle, günümüzde, Türkiye’de yönetime halk katılımını sağlamayı amaçlayan organizasyonlara ilginin oldukça düşük kalması, Türk toplumunun örgütlenmede gösterdiği çekingenliğe, isteksizliğe ve kentli olma bilincine tam olarak erişememesine bağlanabilir.

Oysa, gerçek anlamda kentte yaşayan insanların hiç değilse büyük çoğunluğunu memnun edecek şekilde kent sorunlarının çözümü, toplumun örgütlü davranışıyla kente sahip çıkmasından geçer. “Kent yönetimine ve kent planlamasına kentte yaşayanların katılımı, demokratik bir sistem için vazgeçilmezdir. Ancak, bunun olabilmesi, demokrasi ve katılım bilincini edinmiş, örgütlenmiş kentlilerin var olması ile mümkündür” (Karabey, 1980: 93-94).

Yerel düzeyde oluşturulmuş olan kent yönetimleri ya da bilinen adıyla yerel yönetimler yerel topluluğun ortak yerel ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının ortak bir fikir ve düşünce platformunda çözümlenmesi için verimli, etkin ve yerel koşullara duyarlı yönetsel kararların alınmasını ve uygulamasını sağlayarak “demokrasiyi” ve “refahı” geliştirmelidirler. Yerel yönetimleri bu konuda güçlü ve etkin kılan faktörlerden biri, öncelikle halkın her düzeyde ve sürekli ‘katılımı’, diğeri yerel imkanlar konusunda bilgili, yerel halkla günlük yüz yüze ilişkiler içinde ve hesap verme sorumluluğu altında çalışan yerel karar

verici ve yöneticilerin varlığı olmalıdır (IULA-EMME, 2000: 1). Bu durum, “Kentte İnsan Hakları Avrupa Şartı”na göre şu şekilde açıklanmaktadır: “Kent toplumsal ve çevresel gelişim şartlarını burada bulabilme hakkına sahip olan, dayanışma görevlilerinin sorumluluğunu taşıyan, tüm kentteki yaşayanlara ait ortak mekandır. Yerel yönetim yetkilileri ellerindeki bütün olanakları seferber ederek, herkesin saygınlık görmesini ve kentlilerin yaşam kalitesine özen gösterilmesini kolaylaştırırlar (M. I.1-2). Demokratik katılım, yerel karar mercilerinin yenilenmesine yönelik süreli seçimlerden ayrı olarak desteklenir. Bu amaçla kentliler ve dernekleri kamusal görüşmelere katılabilir, yerel topluluğu ilgilendiren girişimler konusunda yerel yönetim yetkililerini sorgulayabilir ve gerek yerel referandum yoluyla doğrudan, gerekse halka açık toplantılar ve sivil etkinlikler yoluyla fikir beyan edebilirler (M. VIII-3)” (Tekeli ve İlkın, 2003:121-123).

2. KENT YÖNETİMİNE KATILIMIN BİR TÜRÜ OLARAK KENT MECLİSLERİ

Türkiye’de genel olarak, hemen hemen herkes tarafından ve sürekli eleştirilmesine rağmen mevcut yerel yönetim sistemini devam ettirmeye yönelik statükocu bir anlayış hüküm sürmektedir. Çünkü, mevcut sistemde çıkar gruplarının amaçlarına ulaşması, güçlü belediye başkanının ve geri planda kalmalarına rağmen meclis üyelerinin iktidarını istedikleri gibi kullanmaları ve sürdürmeleri çok daha kolaydır. Ancak buna rağmen ülke genelinde değişik kentlerde, Avrupa Birliği sürecine paralel olarak ve Yerel Gündem 21’in de etkisiyle kent kurultayı, kent senatosu, kent parlamentosu ya da kent meclisi adında oluşumlara gidilmiştir. Genellikle belediye başkanlarının öncülüğü ve isteği ile daha çok tepeden başlayan bir örgütlenme özelliği gösteren bu oluşumlar, kent yönetimine katılım anlamında Türkiye’de oldukça önemli ve yeni bir katılım anlayışı getirmişlerdir. Urla’da “Kent Senatosu”, Aliğa’da “Kent Parlamentosu”, Milas’ta “Kent Kurultayı”, Bursa, Antalya, İzmit, Dikili ve Karşıyaka’da “Kent Meclisi” (Erten, 2004: 44-53) adındaki oluşumlar farklı sebeplerden dolayı tam olarak amaçlarına ulaşamamıştır. Amaçlarına ulaşamamalarında; tepeden örgütlenilmeye çalışılması, katılanların kendi düşüncelerinin dikkate alınmayacağı ya da alınmadığı yönündeki kaygı ve eleştirileri, muhalefet partilerinden olan insanların bu platformları iktidardaki partilere karşı kullanırken abartıya kaçması, kentte söz sahibi olan kişi veya kurumların kendilerini sürekli öne çıkarma istekleri gibi çok çeşitli nedenler

etkili olmuştur. Yukarıda sayılan kentlerin çoğunda bu oluşumlar; kapsamaları daralmış, üye potansiyeli ve etkinlikleri düşmüş de olsa varlıklarını sürdürmektedirler.

Bu tür oluşumlara geniş kitlelerin katılımını ve bu katılımlarının sürekliliğini sağlamak görevini daha çok yerel yönetimlerin üstlenmesi gerektiği kanısındayız. Bunun yasal olarak da düzenlenmesi çok daha doğru bir davranış olacaktır. “Demokrasileri gelişmiş ülkelerde sorun, toplumsal taleplere daha iyi cevap verebilmek ve daha çok etkenlik konularında ortaya çıkmakta iken; demokrasileri gelişmemiş ülkeler açısından durum; hem merkezi idareler karşısında bir anlamda savunmacı bir pozisyonda bulunmayı gerektirirken (ki, bu özerklik içinde kurumsallaşabilen bir yapı için gereklidir) hem de aşağıdan yukarıya doğru gelişen toplumsal taleplere ve katılıma açık, kolay ulaşılabilir ve etkin olabilen bir demokratik örgütlenmeyi kendi içinde gerçekleştirme durumundadır” (IULA-EMME, 2000: 4). Kent meclisleri böylesi bir örgütlenmenin işlevsel, demokratik ve yerel bir modeli olabilir.

TBMM’de komisyonlar arasında gidip gelen “Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı”nda kent meclislerine benzer bir oluşum yasa maddesi olarak yer almaktadır. Tasarının 86. maddesi’ne göre adı “Kent Konseyi”dir ve tasarıda şu şekilde tanımlanmaktadır: “İllerde belediyenin desteği ile, belediye meclisi ve il genel meclisi üyelerinin, kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendika temsilcilerinin, mahalle muhtarlarının, varsa üniversite temsilcilerinin, ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcileri ile kamu kurum ve kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla kent konseyi oluşturulur. Kent konseyi kent yaşamında; insan hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini geliştirmeye çalışır. Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk olağan toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir” (Başbakanlık, 2004).

Büyük olasılıkla yasa tasarısının, hiç tartışılmadan ve değiştirilmeden kabul edilecek maddeleri arasında ilk sıralarda yer alacak olan “kent konseyi” maddesi, bu haliyle beklenen bir demokratik katılımı sağlayabilecek nitelikte değildir. Yine büyük olasılıkla da yukarıda sayılan katılımcılar, kendi görev ve sorumlulukları üzerine bir de kent konseyinde görev almayı ve bu konseylerin toplantılarına katılmayı büyük bir yük olarak algılayacaklardır. Bu da kısa sürede kent konseylerinin tamamen işlevsiz hale gelmesine neden olabilir. Bunun önüne geçilebilmesi için de, bu türden oluşumların görev ve yetkileri

yasayla net bir şekilde belirlenmeli ve sıradan vatandaş katılımına açık hale getirilmelidir. Ayrıca, kent konseylerinin sadece il merkezlerinde kurulacak olması da istenilen amaca hizmet etmeyecektir. Eğer il merkezleri dışındada kurulması öngörülüyorsa da bu tasarıda yer almamıştır.

3. KENT YÖNETİMİNE KATILIMIN BİR ÖRNEĞİ OLARAK MUĞLA KENT MECLİSİ

Muğla Kent Meclisi'ne geçmeden önce, bir kent olarak Muğla'yı kısaca tanıtmak, Muğla'da neden bir kent meclisi örgütlenmesine gerek duyulduğu sorusuna cevap vermeye yardımcı olacaktır.

Muğla, hem Ege Denizi'ne, hem Akdeniz'e kıyısı bulunan tek il olmasına, kıyı uzunluğunun kara uzunluğundan fazla olmasına, Türkiye'de en uzun kıyı uzunluğuna sahip ve turizm faaliyetlerinin en fazla olduğu il olmasına rağmen, turizmden yeterli payı alamamış bir il merkezidir. Özellikle merkezde nüfus artış hızı çok düşüktür. Nüfusu 45 bin civarındadır ve bunun yaklaşık 8-9 bini üniversite öğrencisidir. 1992 yılında kurulan Muğla Üniversitesi'nin sürekli büyümesi ve öğrenci sayısının artması, kente göçü de beraberinde getirmiştir. Bu durum kentteki sosyal yaşantıyı, ticareti ve ekonomiyi canlandırmasına rağmen, kentin fiziki kapasitesinden kaynaklı sorunları da beraberinde getirmiştir. Özellikle konut, su, kanalizasyon, hava kirliliği, işsizlik gibi sorunlar acil çözüm bulunması gereken sorunlardır.

Merkez'de kireç, kum, çakıl, mıcır gibi inşaat malzemeleri üreten bir sanayi tesisinin dışında ciddi bir sanayi işletmesi ve turizm faaliyeti bulunmamaktadır. Merkeze yakın olan Muğla ve Karabağlar ovalarında tarımsal üretim yapılmakta, bu üretim kentin ihtiyacını dahi karşılayamamaktadır. Sadece üretilen tütün dışarıya satılmaktadır. Ancak, merkeze pek faydası olmasa da, kıyı kesimlerinde üretilen zeytin, narenciye, susam gibi tarım ürünleri, su ve orman ürünleri, mermer, kömür, dolomit ve zımpara gibi madenler önemli bir gelir kaynağıdır.

İlin toplam yüzölçümü 19.338 km²'dir. Bu anlamda il alanı Türkiye'nin en engebeli yörelerinden biridir. Muğla ili kıyıları Türkiye'nin en girintili, çıkıntılı kıyılarıdır. Muğla'da kıyılara inildikçe tipik Akdeniz iklimi ile karasal iklimin karıştığı görülmektedir. İlin karakteristik özelliklerinden biri de bol yağış almasıdır. Muğla, Rize ilinden sonra en çok yağış alan ildir. Bundan

dolayı da zengin ormanlara ve bitki örtüsüne sahiptir. Ormanlık alan il yüzölçümünün yaklaşık % 67'sini kaplamaktadır (Oktik, 2003: 19-20).

Coğrafi konum açısından bu derece özel bir konumda bulunan Muğla ilinin tarihi geçmişi de bir hayli ilginçtir. İlk çağlarda kurulmuş olan bir Karya kenti olan Muğla ilinin tarihi, M.Ö. 3000'li yıllara kadar uzanmaktadır. Kesin tarihi ise Hititlerle başlamaktadır. M.Ö. 168 yılında Roma İmparatorluğuna geçen Muğla, 1080 yılında Selçuklu komutanı Muğlu Bey tarafından Türklerin eline geçmiştir. "Muğla" adı ise en yaygın kanıya göre Selçuklu komutanının adından gelmektedir. Muğlu zamanla Muğla'ya dönüşmüştür. Muğla ili, Miken, Yunan, Roma, Bizans, Türk gibi çeşitli uygarlıkların buluşup, kaynaştığı bir kenttir. Sınırları içinde hem Karya hem de Likya bölgesi kentleri bulunan Muğla'da Halikarnasos ve Knidos önemli iki ticaret limanı olmuştur. Çeşitli kültür ve uygarlıkların yerleştiği bu ilde, bugün bile bu uygarlıkların etkileri gözlenmektedir (Tekeli, 1993: 208-209).

Muğla ilindeki eğitim düzeyi genel olarak % 95'lik okur yazar oranı ile Türkiye ortalamasından yüksektir. Merkez de ise bu oran "% 98'in üzerindedir".¹ Ayrıca Muğla'da hem okullaşma oranı hem de öğrenci başına düşen öğretmen sayısı fazladır. Muğla'da eğitim düzeyinin yüksek olmasıyla birlikte, yörenin zengin kültürel geçmişi bölgede yaşayan insanların daha hoş görülü ve toleranslı olmasını sağlamaktadır. Turizm olgusu ile birlikte uluslar arası etkileşimin yoğunlaşması, Muğla'nın geleneksel ve toplumsal yapısını da büyük ölçüde etkilemiştir. İç kesimlerde ve Yörükler arasında gelenekler sürmekteyse de ilin töresel yapısında çağdaş ve kültürel değerler de etkisini göstermektedir. Geleneksel yapı varlığını şehir ve turistik merkezlerde yitirmişse de köylerde varlığını kısmen de olsa sürdürmektedir (Oktik, 2002: 33-37).

Şehirde yaşayan kadın nüfusun yaşa göre işgücüne katılma oranı, tüm yaşlarda erkek nüfustan oldukça düşüktür. Köyde yaşayan kadın nüfus ise bütün yaşlarda erkek nüfusa yakın düzeyde işgücüne katılmaktadır. Kadın nüfus, yerleşim yerlerine göre de farklı işgücüne katılım yapısı göstermektedir. "20-44" yaşları arasında il merkezindeki kadın nüfusun işgücüne katılma oranından daha yüksektir. Köydeki kadın nüfus ise şehirdeki kadın nüfustan oldukça

¹ 2004 yılı başlarında, Muğla Valiliği'nin Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN'ın ili ziyaretinde hazırlanmış olduğu broşürden.

yüksek oranda işgücüne katılmakta ve 65 yaşına kadar da yüksek düzeydeki işgücüne katılımını devam ettirmektedir (DİE, 2002: 121-122).

Muğla'nın siyasi yapısına gelince; Muğla genelinde merkez sağ partiler güçlüyken, kent merkezinde 25 yıldan bu yana sosyal demokrat partiler iktidar olmaktadır. Son yapılan 28 Mart 2004 Genel Yerel Seçimlerinde sosyal demokrat belediye başkanına sahip, il merkezi dahil yedi ilçe vardır.

Muğla Kent Meclisi, ortaya çıkışı itibariyle belediye yöneticilerinin iyi niyetli çabalarıyla tepeden oluşturdukları ve insanların önüne getirdikleri bir oluşumdur. Oluşum aşamasında Urla, Karşıyaka, Antalya, Aliağa kentlerindeki uygulamalar incelenmiş ilk etapta bir tüzük taslağı hazırlama çalışmalarına girişilmiştir. Bu ilk çekirdek oluşumun içinde Muğla Belediye Başkan Yardımcısı başkanlığında çeşitli kitle örgütü temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, sendika temsilcileri ve üniversitenin temsilcisi yer almıştır.

İlk toplantısını 60 kişinin katılımıyla 29 Kasım 1999 tarihinde yapan Muğla Kent Meclisi, bu tarihten 17 Aralık 2003 tarihine kadar toplam 10 defa toplanmıştır. Yaptığımız görüşmelerden edindiğimiz bilgiye göre, ilk resmi ve geniş katılımlı toplantısını Kasım ayında yapmasına rağmen daha önce 4-5 defa toplanmış ve Belediye Meclisi'ne sunulmak üzere bir tüzük taslağı hazırlanmıştır.

İlk toplantı için katılımcılara gönderilen davet mektubunda şu sözlere yer verilmektedir:

“Günümüzde gittikçe önemi artan katılımcı demokrasinin gereği olarak seçimlerde deklare ettiğimiz ‘Muğla Belediyesi Kent Meclisi’nin ilk toplantısını 20 Kasım 1999 Cumartesi günü saat 10:00’da Konakaltı Kültür Merkezi’nde gerçekleştiriyoruz.

Bu kentte yaşayan ‘kentli’ bilincine sahip olmuş yurttaşlar olarak kentte gördüğümüz, yaşadığımız sorunları ‘çözüm önerileri’ ile birlikte ifade edebilmemize olanak taniyacak olan ‘Kent Meclisi’ toplantısına katılarak, katkılar getirmeniz ‘kentin kentlilerle yönetilmesi’ ortamını yaratacağı gibi, belediye çalışanlarına da ışık tutacaktır.

Belediye hizmetleri kentte yaşayan herkesi yakından ilgilendirmektedir. Bunun bilincinde olan belediye yönetimi olarak, Kent Meclisi içinde temsil ettiğiniz

kesimin sıkıntıları ve sorunlarının yanı sıra kentte tespit ettiğiniz olumsuzlukları da aktarmanızı beklemekteyiz.

Kentte yaşayan kesim temsilcilerinin katılımı ile sorunlara akılcı gerçekçi ve uygulanabilir çözümler bulabileceğimize inanmaktayız...”²

Bu çağrı mektubundan da anlaşıldığı üzere, 1999 seçimlerinde iktidara gelen ve 28 Mart 2004 Genel Yerel Seçimlerinde ikinci dönem tekrar seçilen Belediye Başkanı Osman Gürün’ün seçim vaatleri arasında; göreve gelir gelmez belediyeyi ve hizmetleri şeffaflaştırmak ve yönetimi halkla paylaşmak; bunun için de bir halk meclisi oluşturmak vardı. Bu vaadin yerine getirilmesi ve Belediye Başkanı’nın yetki ve görevlerini halkla, kentte örgütlü bulunan sivil toplum kuruluşları, sendikalar ve siyasi partilerle paylaşma isteği Kent Meclisi’nin oluşturulmasına vesile olmuş ve ilk önce adı “Muğla Belediyesi Kent Meclisi” olarak kabul edilmiştir. Ancak, başında “Muğla Belediyesi” ibaresinin olmasının katılımı ve işleyişi etkileyeceği yönünde gelen eleştiriler haklı bulunarak, Belediye Meclisi’nin 11.06 1999 tarihinde yaptığı olağan toplantısının Birinci Dönem, ikinci oturumunun 45 no’lu kararıyla adı “Muğla Kent Meclisi” olarak değiştirilmiş ve tüzüğü kabul edilmiştir.³

İlk başlarda, bazı belediye meclis üyeleri tarafından “seçilmiş ve yasal yetkilerle donatılmış bir Belediye Meclisi varken neden ikinci bir meclis oluşturuluyor” şeklinde eleştirilerle karşı çıkılmış, yapılan toplantılarda bu üyelere Kent Meclisi’nin Belediye Meclisi’nin bir alternatifi olmadığı ve resmen karar alma yetkisinin bulunmadığı, sadece öneri mahiyetinden kararlar alabileceği ve Belediye Meclisi’ne danışma hizmetleri vereceği anlatılmış ve ikna edilmişlerdir.

Belediye Meclisi tarafından kabul edilen bu tüzük sonraki toplantılarda da tartışılmaya devam edilmiş ve Kent Meclisi’nin 17.02.2001 tarihinde yapılan 7. ve Olağanüstü Toplantısı’nda son şeklini almıştır. Muğla Kent Meclisi’nin kabul edilen tüzüğünde kuruluşu, amacı ve oluşumu şu şekilde belirlenmiştir:

“Madde 1. Kuruluş: Muğla Kent Meclisi, değişen ve gelişen yurt ve dünya koşullarında yerel yönetimlerin artan önemine uygun olarak yerel düzeyde demokratik katılımı yaygınlaştırmayı, hemşehrilik ve kentlilik bilincini geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

² Muğla Belediye Başkanlığı’nın “Kent Meclisi Konulu” 02.11.1999 Tarihli 1086/2138 Sayılı Davet Mektubu.

³ T.C. Muğla İli Belediye Meclisi Karar Tarihi: 11.06.1999, Karar No: 45.

Madde 2. Amaç ve Tanıtım: Muğla Kent Meclisi'nin amaçları aşağıda sayılmıştır.

- a) Yerel düzeyde çoğulcu ve katılımcı demokrasi ilkelerini yaşama geçirmek, kent sorunlarını demokratik platformda tartışmak.
- b) Kentin öncelikli sorunlarını belirlemek, değişik düşünceleri ve önerileri derlemek.
- c) Yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine kent halkının temsilcilerini katmak.
- d) Kentlilik kavramını, kentli olma ve çevre bilincini geliştirmek amacıyla çalışmalar yapmak, hemşehrilik ve dayanışma bilincini oluşturmak ve geliştirmek.
- e) Yerel yönetimleri ve çalışmalarını halkın denetimine açmak ve eleştiri-öneri mekanizmalarını yaygınlaştırmak.
- f) Kentin sorunlarının ve ihtiyaçlarının tespitiyle çözüm yollarının belirlenmesinde fikir üretmek, bu oluşuma halkın düşünsel ve pratik katılımını sağlamak, (halk sorunlarının tespiti ve çözüm üretimi sürecinde etkin hale getirmek).
- g) Kentin, ekonomik, bilimsel, sanatsal, kültürel, çevresel, turizm, spor ve demokratik gelişme hedeflerini belirlemek, belirlenen hedeflere uygun yöntemler geliştirmek.
- h) Kentteki kamu kuruluşları, sivil ve demokratik toplum örgütleri, fikir kulüpleri ve gönüllü kuruluşların yerel yönetimler ile uyum içinde çalışmalarına katkıda bulunmak.
- i) Belediye ile diğer kamu kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerini planlamalarında uyumun sağlanabilmesi için yöntemler bulmak.
- j) Yerel demokrasinin gelişmesine katkıda bulunmak.
- k) Belediye hizmetlerinin kalitesinin arttırılmasına yönelik düşünce üretmesini ve öneriler geliştirilmesini sağlamak.
- l) Kent dışında yaşayan hemşehrilerinin katkılarını sağlamak için yöntemler geliştirmek.

Madde 3. Kent Meclisinin Oluşumu: Muğla Kent Meclisi aşağıda belirtilen kurum, kuruluş temsilcileri ve kişilerden oluşur.

- a) Belediye başkanı,
- b) Belediye meclis üyeleri,
- c) Önceki dönem belediye başkanları,
- d) Önceki dönem belediye meclis üyeleri,
- e) Merkez ilçe-il genel meclis üyeleri,
- f) Merkez ilçe mahalle muhtarları,
- g) Belediye mücavir alanı içinde kalan köy muhtarları,
- h) Hizmet ve yatırımlarda eşgüdümü sağlamak üzere vilayetçe görevlendirilecek kamu kuruluşu temsilcileri,
- i) Muğla Üniversitesi;
 - i. Rektörlük,
 - ii. Öğretim üyeleri temsilcileri,
 - iii. Öğrenci temsilcileri.
- j) Belediye birim amirleri
- k) Siyasi partilerin il ve merkez ilçe başkanları
- l) Merkez ilçede bulunan;
 - i. Meslek odaları,
 - ii. Dernekler,
 - iii. Sendikalar,
 - iv. Kooperatifler,
 - v. Gönüllü kuruluşlar
 - vi. Fikir ve yardımlaşma kulüplerinin temsilcileri.
- m) Amatör spor kulüpleri federasyonu temsilcisi, merkez ilçede bulunan spor kulüpleri temsilcileri,
- n) Yerel basın ve yayın kurumlarının temsilcileri.

Kent Meclisi üyeleri, Meclis'te fahri olarak görev yaparlar. Meclis'e katılan kurum ve tüzel kişileri başkanlarının ve en yetkili görevlilerinin temsil etmesi esastır. Temsil

süreleri kendi görev süreleri ile sınırlıdır. Ancak, en yetkili birim veya kurum amirleri, istemeleri halinde Kent Meclisi için sürekli kurum temsilcisi/temsilcileri atayabilir” (Muğla Kent Meclisi Tüzüğü, 2001: 1-3).

Görüşmelerden çıkan ortak sonuca göre, Kent Meclisi’nin böyle bir tüzük hazırlamadaki amacı; Kamu-Yerel-Sivil-Özel birlikteliğini sağlamak, yönetim kavramını pratikte uygulamak, kentte bulunan tüm resmi-özel kurumlar, kuruluşlar, siyasal partiler, sendikalar, sivil toplum kuruluşları, muhtarlıklar ve halk arasında kentin ve kentte yaşayanların yararına bir tartışma, fikir alışverişi ortamı yaratma ve birlik oluşturma, kentte bulunan karar ve yönetim mekanizmalarını denetleme ve hesap sorma, kentte yaşayanların kent sorunlarına duyarlılığını arttırma ve yönetime katılmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur. Ancak hem uygulama aşamasındaki toplantı katılımları, hem de tüzük incelendiğinde Kamu-Yerel-Sivil-Özel zincirinde sivil ve özelin eksik kaldığı veya dışarıda bırakıldığı ortaya çıkmaktadır. Karşıyaka Kent Meclisi bu sorunu, mahalle ve işveren temsilcileri seçmek ve bunların katılımının sürekliliğini sağlamakla çözmüştür. Muğla Kent Meclisi ise, sadece mahalle muhtarlarının katılımını istemekle yetinmiştir.

Gerek tüzüğü incelendiğinde, gerekse katılımcılarla yaptığımız görüşmelerden edindiğimiz bilgilere dayanarak, Muğla Kent Meclisi’nin kent yönetimine katılım ve son yıllarda çok fazla tartışılan, demokratik, şeffaf kent ve devlet yönetimleri için bir model olarak sunulan “yönetişim” (Coşkun, Balcı vd., 2003) için bir uygulama olduğunu söyleyebiliriz. “Her ne kadar yönetim (government) ve yönetişim (governance) kavramları aynı kökten gelse de, yönetim sözcüğü daha kısıtlı ve devlet merkezli bir yapıyı betimlerken, yönetişim daha geniş bir dizi kurumlar, aktörler, süreç ve yapıları içermekte ve devleti diğer aktörler arasında daha az baskın bir konuma koymaktır. Yönetişim kavramı sayesinde toplumsal yetki ve kaynaklar toplumsal paydaşlar (shareholders) dağıtmakta, siyasal dizge ya da ‘merkez’, ‘çevresiyle’ ‘eşitlenmekte’; böylece, devletle toplum ya da siyasal toplumla sivil toplum arasında yeni interaktif ilişkiler geliştirilmekte, klasik siyasal ve bürokrat aktörler tekelindeki siyaset (policy) oluşturma sürecinin tüm toplumsal aktörlere açılmasıyla demokratikleşmesi, saydamlığı, benimsenmesi, etkinliği ve verimliliği artmaktadır” (Coşkun, Balcı vd. 2001: 17-18).

Yönetişim kavramı, aynı zamanda siyasetin toplumsallaşması sürecini hızlandıran ve bu sürece bağlı olarak güçlenen bir kavramdır. Yönetişim kavramının Muğla Kent Meclisi’ne katılma nedenleri içinde önemli bir yere

sahip olması bu açıdan tesadüf gibi görünmemektedir. Aşağıdaki tablolarda Muğla Kent Meclisi katılımcıları ve görüşme yapılan katılımcılarla ilgili kısa bilgiler yer almaktadır. Yapılan görüşmelerin ayrıntıları incelendiğinde, Muğla Kent Meclisi katılımcılarının, yönetime katılma olanağı olarak kent meclisini kullanma gerekçeleri; denetim, yönetimin paylaşılması, hesap sorma, tartışma kültürü yaratma, demokrasi, kentlilik, çevre koruma bilincini geliştirme, kentin kalkınmasını ve yönetişimi sağlama şeklinde ortaya çıkmaktadır.

Tablo 1: Muğla Kent Meclisi Hakkındaki Veriler

Toplantı No	Katılım Sayısı	Cinsiyet			
		Erkek		Kadın	
1	60	52	% 86.7	8	% 13.3
2	39	31	% 79.4	8	% 20.6
3	51	42	% 82.3	9	% 17.7
4	73	57	% 78	16	% 22
5	62	51	% 82.2	11	% 17.8
6	70	57	% 81.4	13	% 18.6
7	73	56	% 76.8	17	% 23.2
8	50	38	% 76	12	% 24
9	40	34	% 85	6	% 15
10	13	13	% 100	0	% 0
Toplam Katılım Sayısı	531	431	% 81.17	100	% 18.83
Toplam Katılımcı Sayısı		186	% 84.93	33	% 15.07
	TOPLAM	219			

Muğla Kent Meclisi'nin beş yıl içinde yapmış olduğu 10 toplantıya 219 farklı kişi, toplam 531 kez katılmıştır. 219 kişilik katılımcının % 84.93'ü erkek, % 15.07'si kadındır. Türkiye'nin bütün yönetim ve katılım alanlarında görülen kadın sayısındaki azlık burada da kendini göstermektedir. Nüfusa orantılandığında katılımın çok düşük olduğu görülmektedir. Ancak, Muğla Kent Meclisi tüzüğü, amacı ve işlevi açısından bakıldığında, katılımın, belli bir profesyonelliği (en azından eğitim ve mesleki bazda), ilgiyi, bilinci ve

gönüllüğü zorunlu kıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, Kent Meclisi toplantıları ve yapılan çalışmalar sıradan vatandaşlara sıkıcı gelebilmektedir.

Tablo 2: Yapılan Görüşmeler Hakkındaki Veriler

Kent Meclisi Katılımcıları ile Yapılan Görüşmeler	Cinsiyet	Görüşme Sayısı	Görüşmecilere Oranı	Katılımcılara Oranı
	Erkek	27	% 62.8	% 12.33
	Kadın	16	% 37.2	% 7.30
	Toplam	43	% 100	% 19.63
Toplantılara Hiç Katılmamış Olanlar ve eski kent yöneticileri		Erkek	17	28
		Kadın	11	
Toplantılara En Az Bir Kez Katılanlar		Erkek	9	14
		Kadın	5	
Toplantılara Beşten Az Katılanlar		Erkek	7	13
		Kadın	6	
Toplantılara Beş'ten Fazla Katılanlar		Erkek	11	16
		Kadın	5	
Toplam Görüşülen Kişi		Erkek	44	71
		Kadın	27	

Katılımcılardan seçilen 16 kişilik kadın, 27 kişilik erkek; toplantılara hiç katılmamış olanlar ve eskiden kent yönetiminde bulunmuş 11 kişilik kadın ve 17 kişilik erkek örneklem grubuyla derinlemesine mülakat tekniği kullanılarak bilgiler toplanmıştır. Görüşmeler, en az iki kez tekrarlanmıştır. Örneklem katılımcıların durumlarına göre belirlenmiş, toplantılara en az bir kez katılmış olanlar ile beşten fazla katılmış olanlar arasından katılımcılara ve katılım oranlarına paralel belirlenmeye çalışıldı. Hedef, katılımcıların en az % 50'si ile görüşmekti. Ancak, görüşmek istenilen insanların genellikle yoğun bir çalışma temposu içinde olması ve zamanın kısıtlı olmasından dolayı ancak % 11'ine yakın bir katılımcıya ulaşılabildi. Ulaşılan katılımcıların nitelikleri, genel olarak Muğla Kent Meclisi katılımcılarının niteliklerini yansıttığını düşünülmektedir.

Bunun dışında, Muğla'da kentlileşme ve kent yönetimine katılımı anlamak için Muğla Kent Meclisi'ne hiç katılmamış insanlarla ve Muğla'da kent yönetiminde bulunmuş insanlarla ayrı ayrı görüşmeler yapılmıştır. Görüşmelerin doğru sonuçları vermesi için en az iki kez farklı zamanlarda benzer sorularla yapılmıştır.

Tablo 3: Muğla Kent Meclisi Katılımcılarının Meslek Dağılımları

Meslekler	Sayı	Oran %
Belediye Çalışanı	30	13.70
Esnaf-İşadamı	25	11.42
Bilinmiyor	21	9.59
Öğretim Elemanı	21	9.59
Öğrenci	13	5.94
Oda, Dernek Temsilcisi	12	5.48
Emekli	12	5.48
İşçi	12	5.48
Mimar-Mühendis	11	5.02
Belediye Meclis Üyesi	10	4.57
Kamu Çalışanı	9	4.11
Avukat	8	3.65
Siyasi Parti Temsilcisi	6	2.74
Vali-Vali Yardımcısı-Savcı-Rektör-Rektör Yardımcısı	5	2.28
Sendika Temsilcisi	5	2.28
Basın Çalışanı	5	2.28
Muhtar	5	2.28
Ev Hanımı	4	1.83
Öğretmen	4	1.83
Milletvekili	1	0.45
TOPLAM	219	100.0

Muğla Kent Meclisi katılımcılarının yapılan 10 toplantı dikkate alınarak mesleki dağılımları incelendiğinde en yüksek katılımın belediye çalışanları arasında olduğunu görüyoruz. Bunun nedeni, özellikle ilk toplantılara belediye personelinin resmi yazıyla çağrılmasıdır. Belediye çalışanlarının katılımı son dört-beş toplantıda normale dönmüştür. Esnaf ve işadamları katılımı ikinci sıradadır. Ancak bu katılım da beklenen düzeyde değildir ve özellikle çalışmalarda aktif rol alma eğilimi gözlemlenmemiştir. Yine katılım sürekliliğinin bu grupta oldukça düşük kaldığı da tespitler arasındadır. Meslekleri bilinmeyenleri saymazsak, üçüncü sırada üniversite öğretim elemanları ve dördüncü sırada da üniversite öğrencileri gelmektedir. Özellikle bu grup incelendiğinde en fazla katılım sürekliliğinin sağlandığı ve Muğla doğumlu olmayan insanların her iki grubunda tamamına yakınına oluşturduğu görülmektedir. Bu da çok fazla arzulanan ve dilenen Üniversite-Kent bütünleşmesi veya işbirliğinin olanaklar yaratıldığında gerçekleşebileceğini göstermektedir. Diğer gruplar hem katılım sürekliliği, hem de çalışmalara aktif olarak katılma oranı açısından düşük kalmışlardır.

Muğla Kent Meclisi, Öneri ve Planlama Komisyonu, Tanıtım-Basın ve Halkla İlişkiler Komisyonu, Çevre ve Temizlik Komisyonu, Kadın Komisyonu, Gençlik Komisyonu, Eğitim ve Kültür Komisyonu, Sağlık Komisyonu ve Spor Komisyonu olmak üzere sekiz komisyondan oluşmaktadır.

Komisyonlar içinde en aktif olanları Çevre ve Temizlik Komisyonu ile Kadın Komisyonu'dur. Kent Meclisi katılımları ve komisyon çalışmalarına katılım gönüllülük temeli olduğu için, her iki komisyonun da üyelerinin gönüllü, Kent Meclisi'nin amacını kavramış, konularıyla ilgili yeterli bilgi, tecrübe ve yetkinliğe sahip olmaları komisyonların sürekliliğini ve çalışmalarında başarıya ulaşmalarını sağlamıştır. Diğer komisyonlar bu saydıklarımızın yeterince oturmamış olmasından dolayı istenilen başarıyı tutturamamış, birkaç tanesi dağılmak durumunda kalmıştır. Bazı komisyon üyelerinin, Muğla Kent Meclisi'nin "insanları oyaladığını, oraya sesimi dinlerler, sorunlara çözüm bulurlar diye zaman ayırıp gelen insanların bu amaçlarına ulaşamadıklarını gördüklerini" söyleyerek komisyonlardan ayrılmaları, Sağlık, Eğitim ve Kültür, Öneri ve Planlama gibi komisyonları çalışmaz hale getirmiştir. Tanıtım-Basın ve Halkla İlişkiler, Gençlik ile Öneri ve Planlama Komisyonları ise üyelerinin gerekli önemi vermemesi, üye ve çalışma sürekliliğinin sağlanmaması nedeniyle istenilen, beklenen çalışma düzeyini ve temposunu tutturamamışlardır.

Muğla Kent Meclisi'ne bir kez katılan, ancak daha sonraki toplantılara katılmayan insanların kent meclisi hakkında söyledikleri, yukarıda komisyonların çalışmasını engelleyen nedenlerle aynılık taşımaktadır. Bunların dışında, zamanlarının olmaması, toplantılardan hiç veya zamanında haberdar olamamaları, belediye başkanının Kent Meclisi'ni propaganda aracı yapması gibi nedenlerin de üzerinde durmaktadırlar.

Yapılan görüşmeler ve Muğla Kent Meclisi arşivi doğrultusunda, komisyonların çalışmalarına kısaca bakıldığında; Çevre ve Temizlik Komisyonu, düzenlemiş olduğu yarışmalar, ilk ve ortaöğretim okullarındaki eğitim programları, geziler, şenlikler ve piknik gibi etkinliklerle Muğla'da yaşayan insanların çevre ve kentlilik bilincini geliştirmeyi ve yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlamışlardır. Muğla merkezin coğrafi yapısından dolayı yeterli hava akımı olmamasına bağlı olarak kış aylarında yaşadığı hava kirliliği problemini gündeme getirmiş, kentte bulunan odun-kömür satıcılarını ve halkı bilinçlendirmek için çalışmalar yapmış, kaliteli kömür yakılması için yetkili ve ilgili kurum ve kuruluşların gerekli önlemleri almalarını sağlamıştır. Bunların yanında Türkiye'de ilk defa Muğla'da başlatılmış örnek bir projesi olan, geri dönüşümü mümkün katı atıkların ve evsel atıkların yeniden kazanımı ile ilgili "Yeniden Kazanım Projesi-YEKAP"nin daha da yaygınlaşması ve halk tarafından desteklenmesi için çok ciddi çabaları olmuş ve bu konuda da başarıya ulaşmıştır. Ayrıca daha temiz ve yaşanabilir bir çevre için "Muğla Belediyesi Çevre Yönergesini" hazırlayıp Belediye Meclisi'ne sunmuşlardır.

Kadın Komisyonu, kentte bulunan yoksul kadınların ekonomik olarak bir geçim kaynağına kavuşmaları, şiddete uğrayan kadınların bu durumdan kurtulmaları, sağlık sorunu olan yoksul kadınların hem tedavi edilmesi hem de eğitilmesi gibi konularda yaptığı çalışmaların yanında Eski Muğla Kent Dokusu içinde güzel bir bina ve bahçesinin "Muğla Kadın Dayanışma Evi" olarak düzenlenmesini sağlamıştır.

Gençlik Komisyonu, üniversite gençliği ile kentin ve kent gençliğinin bütünleşmesi ve sorunlarına çözüm bulabilmeleri için çeşitli toplantılar yapmış ve "Muğla Kent Meclisi Gençlik Komisyonu Tiyatrosu" adında bir tiyatro kurarak gençlere ve isteklilere tiyatro kursları vermiş, çeşitli oyunlar ve çocuk oyunlarını halka ücretsiz olarak sergilemiştir.

Bunların dışında; Türkiye'nin temel problemlerinden olan kamu kurum ve kuruluşları arasındaki kopukluk ve yoğun bürokrasinin Muğla'da Kent

Meclisi tarafından, amaçlanana ulaşılamasa da, büyük oranda giderilmesini bu oluşumun en önemli başarılarından birisi olarak gösterebiliriz.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kent meclisleri, denetim, yönetimin paylaşılması, hesap sorma, tartışma kültürü yaratma, demokrasi, kentlilik bilincini geliştirme ve yönetişimi sağlama açısından önemi son yıllarda artan bir katılma biçimidir. Türkiye'nin henüz yeni tanışmaya çalıştığı bu oluşumun, çağdaş dünyaya uyum ve demokrasinin yerelleşmesi gibi geçerli gerekçelerle Hükümet tarafından çalışmaları sürdürülen "Yerel Yönetimler Yasa"sına dahil edilmesi, olumlu bir adım olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle yasa çıkana kadar bir hazırlık olması açısından bile olsa, kent meclislerinin oluşturulması, var olanların geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, çıkacak olan yasada daha geniş yetkiler verilmesi, çalışma şartlarının daha net bir şekilde belirlenmesi ve sivil halk katılımının sağlanması için çalışmaların artırılması gerekmektedir.

Muğla Kent Meclisi, sivil ve özel katılımını gerektiği kadar sağlayamasa da, belediye, kamu kurum ve kuruluşları, üniversite, muhtarlıklar, sendikalar, dernekler ve siyasi partiler arasındaki koordinasyonu bir ölçüde başarmış, kentin çöp, hava kirliliği, yeşil alanların yetersizliği, spor yapılabilecek alanların azlığı, kentteki konut yetersizliği ve kiraların yüksekliği ve özellikle şiddete maruz kalan, kent yoksulu diye tabir edilecek türdeki kadınlarla dayanışmanın sağlanması gibi sorunların çözümü açısından oldukça önemli adımlar atmıştır.

Kent meclisi katılımcılarının çoğunluğunun kamu çalışanı olması, kişilerin olaya bir görev olarak bakmalarına ve verilen emri yerine getirmekten öte gitmemelerine neden olmaktadır. Bunun önüne geçmek için kamu kurum ve kuruluşlarından görevli olarak katılacak insanların en azından sivil toplum çalışmalarına eğilimli ve deneyimli olması istenebilir ve sağlanabilir. Başarılı ve aktif olan komisyonlarda çalışan üyelerin çoğunluğunun kamu görevlisi olduğu ve bu insanların sivil toplum çalışmalarına gönüllü katılım sergiledikleri, bilgi ve deneyim açısından da donanımlı oldukları unutulmamalıdır.

Muğla Kent Meclisi'nin ve komisyonlarının daha aktif hale gelebilmesi için insanların gönüllü katılımlarının sağlanması, bunun için yeterli tanıtım, reklam yapılması, çağrı mektubu, e-mail gönderilmesi, bir internet ve telefon iletişim ağının ve internet sayfasının oluşturulması, belirli sürelerle bir bültenin

çıkartılması ile insanlara Muğla Kent Meclisi'nin amacının, sağlayacağı olanakların, yararların, alınan kararların ve uygulamada sağlanan somut başarıların çok iyi anlatılması gerekmektedir.

Komisyonların çalışmalarında başarıya ulaşılması için de her komisyonun kendi amaç ve çalışma biçimini insanlara iyi anlatabilmesi için bu olanakları iyi kullanması, başarılı olan komisyonların çalışmalarını incelemesi, üyelerini gönüllülük düzeyi yüksek ve yetkin insanlardan seçmesi ve mutlaka çalışmalarının sürekliliğini sağlaması gerekmektedir.

Kent Meclisi'nin, tanıtımı ve katılımı sağlamak için mahalle muhtarlarının dışında semt veya mahalle temsilcilerinin seçimini ve seçilen kişilerin toplantı ve çalışmalara katılımının sağlanması, toplantıların sadece kapalı mekanlar yerine her mahalle veya semtte bulunan, park veya çay bahçesi gibi açık alanlarda yapılması insanların Meclis çalışmalarına katılmalarına ve Meclis'in başarılı olmasına olumlu katkılar sağlayabilir.

Kurumsallaşması için bir bürosunun, sadece Muğla Kent Meclisi işlerine bakacak, koordinasyonu, iletişimi sağlayacak bir sekreteryanın olması, katılımcı ve üye ayrımı yapılarak üyeliğin faaliyete geçirilmesi, üyelere ve katılımcılara kimlik kartı, sertifika veya katılım belgesi verilmesi faydalı olabilir.

Kent Meclisi'nin kentin her kesimini ilgilendiren sorunlarıyla ilgili farklı komisyonlar kurarak sorunlara eğilmesi çalışmalarında etkin olmasını sağlayabilir. Tarihi bir kent olmasına ve turizm için büyük bir avantaj olabilme özelliğine sahip olmasına rağmen özellikle Kentsel SİT, günümüzün en önemli sorunlarından olan "kent yoksulluğu" ve kentin ekonomik ve sosyal kalkınmasıyla" ilgili bir komisyonların kurulmamış olması bir eksikliklerdir. Yeni dönem çalışmalarında Muğla Kent Meclisi'nin bu konuya eğilmesi etkinliğini ve katılımı arttırabilir.

Yerel Gündem 21 Projesi gibi bir projeye ve kent meclisi, kent konseyi vs gibi oluşumlara ilham kaynağı olmuş Brezilya'nın Porto Alegre kentinde olduğu gibi, sorunların ve çözümlerinin ve harcanacak bütçenin yerinden, sorunları yaşayan insanlarla birlikte belirlenip hayata geçirilmesi için, Muğla Kent Meclisi'nin Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi'nin merkezi ilgilendiren konularında, belediye ve il özel idaresinin merkezi ilgilendiren bütçelerinin ve belediyenin aylık, üç aylık ve yıllık çalışma programlarının hazırlanması

aşamasında katılımının ve katkısının sağlanması amacına ulaşması, yönetişimi gerçekleştirmesi ve başarılı olması için faydalı olabilir.

KAYNAKÇA

- COŞKUN, Bayram. BALCI, Asım. NOHUTÇU, Ahmet ve ASUNAKUTLU, Tuncer. 2003. *Etkin Devlet*. Muğla Üniversitesi Yayınları. Muğla.
- ÇUKURÇAYIR, M. Akif. 2002. *Siyasal Katılım ve Yerel Demokrasi*. Çizgi Kitabevi. Konya.
- DİE. 2002. *2000 Yılı Genel Nüfus Sayımı Muğla İli Sonuçları*. DİE Yayınları. Ankara.
- DUVERGER, Maurice. 1982. *Siyaset Sosyolojisi*. (Çev: Şirin Tekeli). Varlık Yayınları. İstanbul.
- ERKUT, Gülden. 1991. "Kentleşme Sürecinin Sosyolojik Boyutu", *Kentleşme ve Kentleşme Politikalar*. Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı Yayınları. İstanbul.
- ERTEN, Metin. 2004. *Karşıyaka Kent Meclisi*. Anahtar Kitaplar Yayınevi. İstanbul.
- GENRO, Tarso. SOUZA, Abiratan de. 1999. *Porto Alegre: Özgün Bir Belediyecilik Deneyimi*. Demokrasi Kitaplığı. İstanbul.
- IULA-EMME. 2000. *Kent Yönetimlerinin Demokratikleşmesi Sürecinde Mahalle*. IULA-EMME Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği Yayınları-Kent Basımevi. İstanbul.
- KARABEY, Haydar. 1980. *Kent Olgusu*. Kent Basımevi. İstanbul.
- KELEŞ, Ruşen. 1972. *Kentleşme ve Konut Politikası*. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları. Ankara.
- Muğla Belediye Başkanlığı'nın "Kent Meclisi Konulu" 02.11.1999 Tarihli 1086/2138 Sayılı Davet Mektubu.
- Muğla Belediye Meclisi'nin 11.06.1999 tarih ve 45 No'lu Kararı
- Muğla Kent Meclisi Arşivi.
- Muğla Kent Meclisi Tüzüğü. Şubat 2001.
- OKTİK, Nurgün. 2002. *Turizm Sektöründe Çalışan Kadınların Toplumsal Değişime Etkileri*. Muğla Üniversitesi Yayınları. Muğla.
- OKTİK, Nurgün. 2003. *Muğla İlinde İntiharların Nedenleri ve Çözüm Önerileri-Araştırma Raporu*. Muğla Üniversitesi Yayınları. Muğla.
- ÖNCÜ, Ayşe. 1976. *Örgüt Sosyolojisi*. Siyasal Yayınları. Ankara.
- T.C. BAŞBAKANLIK. 2004. *Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma: 3 Mahalli İdareler Kanun Tasarıları*. Ankara.
- TEKELİ, İlhan ve İLKİN, Selim. 2003. *Avrupa Birliği Türkiye ve Yerellik*. IULA-EMME Yayınları. İstanbul.
- TEKELİ, İlhan.1993. *Tarih İçinde Muğla*. ODTÜ Mimarlık Fak. Yayını. Ankara.

ABSTRACT

This study aims to summarize the basic findings of the project "Muğla'da Kentleşme ve Kent Yönetimine Katılım (Urbanization and City Government in Mugla)." The data are mainly gathered from the activities of Mugla Kent Meclisi (Mugla's City Council), which was established in November 20th 1999. The data from 2002 to 2003 are covered the councils various activities through investigating municipal decisions, official reports and the interviews with present and former participants.

Mugla is a city with a population of around 45 thousand, which could be considered as small city. Although the city council has been generally formed in big cities, the city council has been emerged in Mugla being as a small city. The goal of the study is to identify the patterns of participation in city government such as the opportunities which the council provided or the problems associated with the participation process. By doing this, we might provide some insight into the relationship between being city-dweller and participation to city government in the context of Mugla.

The main question of this study is "How the establishment of the City Council has affected the participation of people in Mugla to city government and whether the City Council has been sufficient enough to give necessary power over Mugla's people to control the functioning of local governance bodies."

The findings of the study have indicated that Mugla's City Council has positive effects on participation in the city government. However, desired participation and effectiveness could not be reached yet due to the lack of dissemination of the activities of City Council to general public. After discussing the general findings, we provide some suggestions for the improvement of the activities of the City Council.
